

การสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของ เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี *

The Development of Thai Traditional Games to Enhance the Social Skills of ADHD Children 6-9 Years Old.

ภิตินันท์ อะภัย (Phitinan Aphai)^{**}

ระวีวรรณ วรรณวิไชย (Rawiwan Wanwichai)^{***}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี โดยศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 6 คน โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ The One Group Pretest – Posttest Design ผลการศึกษาสรุปว่า 1) การสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้ทฤษฎีพุทปัญญา 2 ด้าน คือด้านการเข้าใจตนเองและด้านมนุษยสัมพันธ์ มาผสมผสานกับการการเล่นไทย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม และจิตวิทยาสำหรับเด็ก มาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมที่สอดคล้องกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ซึ่งชุดกิจกรรมการเล่นมีระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที จากการพิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าสอดคล้องกันและมีความเหมาะสมของกิจกรรมการเล่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 2) ผลการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี พบว่ากิจกรรมการเล่นช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ

(This article aims for publishing knowledge)

** นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา: ศิลปะการแสดงศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Graduate Student, Program in Art Education: Performing Art Education, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University. Thailand E-mail: p.phitinan@gmail.com

*** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Advisor: Assistant Professor Doctor, Department of Thai Dance, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University.

แต่เมื่อพิจารณาข้อย่อยในแต่ละกิจกรรมพบว่า มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมที่แตกต่างกันเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเข้าใจตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 และ 2.47 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.120 และ 0.361 3.) ผลการทดลองพบว่าเด็กสมาธิสั้นมีคะแนนทักษะทางสังคม ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านมนุษยสัมพันธ์ในระยะหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : กิจกรรมการเล่น, ทักษะทางสังคม, เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

Abstract

This study is experiment research. The purpose of this research was to create Thai Traditional Games to enhance the social skills of ADHD children 6 - 9 years old by studying the results before using games and the results after using games to enhance the social skills of children with ADHD. The population of this study consisted of 6 children with ADHD who was diagnosed by doctors in Pramahataisuksa School, Bangkok. The experiment plan was based on One Group Pretest-Posttest Design, and the results were as follows. 1.) Able to create activities by using two sides of the principle of multiplying intelligence, which were intrapersonal, interpersonal and adapted with Thai traditional games, social learning theory, group process and child psychology to create games to enhance social the skills of children with ADHD. These games lasted 4 weeks and ran for 3 days a week for a total of 12 times and at 40 minutes per time. The results were submitted to be considered and reviewed with the IOC (Index of Item-Objective Congruence) by a group of experts. It was found that all of the experts agreed to its conformity and rated the appropriation of these activities with the top score; 2.) the results found that the overview was at a high level; 3.) the results were found that children with ADHD had social skills in terms of intrapersonal, linguistic, and interpersonal after the experiment was higher than prior to the experiment at a statistically significant level at 0.5

Keyword: Thai Traditional Games, Social Skills, ADHD children

บทนำ

ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์และสังคมอย่างยั่งยืนนั้น คือการวางรากฐานทางการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนและได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ตรงตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งการเรียนรู้นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของบุคคล ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรมและส่งเสริมความรู้ความสามารถเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสติปัญญาในการเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบันพบว่าเด็กจำนวนมากที่มีพัฒนาการและมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการเรียน หนึ่งในปัญหาสำคัญที่พบมากในปัจจุบันคือ เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit and Hyperactivity Disorder)

ปัจจุบันโรงเรียนต่างๆในประเทศไทยนั้นมีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น เพิ่มขึ้นเรื่อยๆปี พ.ศ. 2555 นายแพทย์ชลน่าน ศรีแก้ว รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขเปิดเผยว่า จากการตรวจเยี่ยมกรมสุขภาพจิตพบว่า ผลการสำรวจเด็กไทยที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่1- 6 เป็นโรคสมาธิสั้น ประมาณร้อยละ 6.5 (วรรณภา, 2555: ออนไลน์) และปัจจุบัน จากผลสำรวจของกรมสุขภาพจิต พบอัตราความชุกของโรคสมาธิสั้น ประมาณร้อยละ 8.1 (ชาญวิทย์ พรนภดล และคณะ, 2558: 337 อ้างอิงใน ไพริยาวิริณ ศรีประเสริฐ,2560:2237)โดยภาวะสมาธิสั้นนั้น สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กจากอาการนอน ไม่อยู่นิ่ง วอกแวกง่ายมีลักษณะตื่นตัวมากเกินไป ใจร้อน วู่วาม และไม่สามารถรอคอยอะไรได้นาน ซึ่งพฤติกรรมต่างๆเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงกับการเรียน เพราะเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจะไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่จดจ่อกับงานที่ทำ ไม่มีสมาธิในการฟัง จึงมักทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่ประสบความสำเร็จ ขาดความประณีตรอบคอบในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้ความสามารถในการเรียนจึงมักต่ำกว่าระดับสติปัญญาที่แท้จริงของเด็ก ส่งผลให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความเบื่อหน่ายในการเรียน อีกทั้งพฤติกรรมที่หงุดหงิดง่ายและหุนหันพลันแล่นเหล่านี้เอง ที่ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเป็นที่เอือมระอาของบุคคลรอบข้าง (วงศ์ศิริแจ่มฟ้า, 2543)

นอกจากปัญหาทางการเรียนของเด็กสมาธิสั้นแล้วนั้น อีกปัญหาที่สำคัญของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คือปัญหาทักษะทางสังคม ซึ่งกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข(2548:ออนไลน์) กล่าวว่าทักษะทางสังคมที่สำคัญของเด็กสมาธิสั้นในวัยเรียนคือ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เนื่องจากการเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นไม่สามารถควบคุมตนเอง จึงส่งผลให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและไม่เป็นที่ยอมรับจากคนรอบข้าง ดังที่ ผดุง อารยะวิญญู อ้างใน วริศรา จุ้ยดอนกลอย 2553 กล่าวว่า เด็กสมาธิสั้นจำนวนมากไม่มีเทคนิคในการเล่นกับเพื่อน ส่งผลให้เด็กสมาธิสั้นมีปัญหาในการปรับตัว และการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง หากไม่ได้รับการรักษาหรือปรับพฤติกรรมดังกล่าว เด็กสมาธิสั้นจะมีปัญหาในการเข้าสังคมตามมา

การเสริมสร้างทักษะทางสังคมให้เด็กสมาธิสั้นนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เด็กเรียนได้ดีเต็มความสามารถ เป็นที่ยอมรับและสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะทักษะทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อมนุษย์ที่จะทำให้การดำรงชีวิตและการทำงานร่วมกันอยู่ได้อย่างมีความสุข โดยความสำคัญส่วนบุคคลนั้นช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขยิ่งสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปมากขึ้นเท่าใด ทักษะทางสังคมก็ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้นเพราะบุคคลต้องสามารถ

ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สื่อความหมายทางานร่วมกัน แก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้สามารถปรับตัวได้ทุกสภาพแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (วัชร หนูมงกุฎ, 2558)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในทฤษฎีพหุปัญญาที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่หลากหลาย บุคคลหนึ่งอาจมีความสามารถเพียงด้านเดียว หรือมีความสามารถที่หลากหลายด้าน หรืออาจไม่มีความสามารถเลยสักด้าน แต่ที่ชัดเจนคือ แต่ละบุคคลมักมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งโดดเด่นกว่าเสมอ ไม่มีบุคคลใดที่มีความสามารถทุกด้านเท่ากันหมด หรือไม่มีเลยสักด้านเดียวซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างความสามารถทางพหุปัญญากับความสามารถทางทักษะทางสังคมของเด็กที่มีสมาธิสั้นแล้วนั้น คาดว่าการนำแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ในส่วนของความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) มาประยุกต์เข้ากับการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เพราะเป็นความสามารถที่เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ควรได้รับการพัฒนาเสริมสร้างความสามารถในด้านนี้ ซึ่งความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาษา และความสามารถด้านการเข้าใจตนเองนั้น เป็นส่วนประกอบที่จะส่งเสริมทางทักษะทางสังคมที่มนุษย์ทุกคนควรมี เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

การเล่นเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาให้เด็กเกิดเรียนรู้ทางสังคม การยอมรับกฎกติกา ปรับตัวให้เข้ากับส่วนรวม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม การเล่นช่วยฝึกให้เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมจากกลุ่มเพื่อน มีความซื่อสัตย์ รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเห็นใจผู้อื่น ซึ่งการเล่นของเด็กส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการเล่นที่เรียบง่าย แต่มีจุดประสงค์มุ่งเน้นให้ความบันเทิง ให้ความสนุกสนานเป็นหลัก การเล่นจะมีทั้งการเล่นเดี่ยว เล่นเป็นกลุ่ม และเล่นเป็นหมู่คณะ การเล่นของเด็กทุกชนิดมีผลต่อการพัฒนาการทางด้านต่างๆ ทั้งเป็นการส่งเสริมการออกกำลังกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดี (อมรา กล้าเจริญ, 2553, หน้า 8, 64) ซึ่งสอดคล้องกับพรเทพ ลีทองอิน (2557) ที่กล่าวว่าการเล่นเป็นเกมอย่างหนึ่ง ที่ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมของเด็กไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะในขณะที่เด็กเล่น เด็กจะได้เรียนรู้ในการปรับตัว เกิดการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดที่จะนำกิจกรรมการเล่นประยุกต์เข้ากับทฤษฎีพหุปัญญา ไปช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมในเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยกิจกรรมการเล่นนั้นจะมีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมและมีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลังการทำกิจกรรมการเล่น

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมการเล่น
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางสังคม

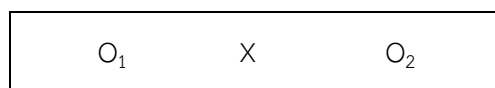
สมมติฐานของการวิจัย

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่น มีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest-Posttest Design) เป็นการทดลองที่มีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง หลังการทดลอง 1 ครั้ง มีลักษณะดังนี้

O_1 คือ แบบประเมินทักษะทางสังคมก่อนการทดลอง (Pretest)

X คือ การใช้กิจกรรมการเล่น (Treatment)

O_2 คือ แบบประเมินทักษะทางสังคมหลังการทดลอง (Posttest)

O_1 และ O_2 เป็นการวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน หรือคู่ขนานกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 3 ห้องเรียน ทั้งหมด 32 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น ที่ได้รับการประเมินว่ามีปัญหาทักษะทางสังคม และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. กิจกรรมกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
3. แบบบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิขณะทดลอง
4. แบบบันทึกพฤติกรรมขณะทดลอง

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินทักษะทางสังคม และพัฒนาการของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 6-9 ปี
 - 1.2 สร้างแบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 6-9 ปี ซึ่งเป็นแบบประเมินในส่วนของพฤติกรรมด้านการเข้าใจตนเอง และด้านมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งหมด 10 ข้อ
 - 1.3 นำแบบประเมินไปหาค่าความเที่ยงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้
 - ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
 - ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
 - ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยมีเกณฑ์การแปลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ ในแต่ละข้อคำถามจะต้องได้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้
2. แผนการจัดกิจกรรมการเล่น เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้
 - 2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเล่น ทฤษฎีปัญหา เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม
 - 2.2 เลือกรูปแบบของกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับเด็กสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี
 - 2.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปีจำนวน 12 กิจกรรม
 - 2.4 นำกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่ากิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการวิจัย และเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้หรือไม่โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้
 - ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
 - ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
 - ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยมีเกณฑ์การแปลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ ในแต่ละกิจกรรมจะต้องได้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงจะถือว่ากิจกรรมนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้
- 2.5 นำกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาทำการแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำ แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของ

กิจกรรม ว่าตรงตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่ แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

2.6 นำกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองใช้ 12 ครั้งๆ ละ 40 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง

3. แบบบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิขณะทดลองของผู้วิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะที่ทำกิจกรรมในช่วงระยะเวลา 15 นาที ในแต่ละกิจกรรมแต่ละครั้ง

4. แบบบันทึกพฤติกรรมขณะทดลองของผู้วิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำแบบประเมินทักษะทางสังคมที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยและนำไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนของการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลนี้ผู้วิจัยตามเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้น ได้แก่

1. แบบประเมินทักษะทางสังคมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

มาก	ได้คะแนน 3 คะแนน
ปานกลาง	ได้คะแนน 2 คะแนน
น้อย	ได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}}$$

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นออกเป็น 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ -1 ต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{3 - 1}{3} = 0.67$$

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน และกำหนดเกณฑ์ความหมายของช่วงคะแนนต่างๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.67 หมายถึง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.68 - 2.34 หมายถึง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.35 - 3.00 หมายถึง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบประเมินทักษะทางสังคมก่อนและหลังทดลอง ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

1.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลของกิจกรรมนาฏศิลป์เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของผู้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ก่อนและหลังทดลอง คือ สถิติ The Wilcoxon Signed Rank Test

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการออกแบบสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ซึ่งในแผนกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วยชื่อกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ด้าน ตามแนวคิดทฤษฎีพุทธรูปทั้งหมด 12 กิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมด้านการเข้าใจตนเอง (สัปดาห์ที่ 1 - 2 /ครั้งที่ 1-5) ประกอบด้วย 5 กิจกรรมคือ กิจกรรมโดดกบโดดต่าย กิจกรรมควบคุมหมากล่อกลิ้ง กิจกรรมควบคุมคู่ตากระโดด กิจกรรมจับสำเนียงเสียงรอบวง และกิจกรรมเดินกะลาสัมพันธมิตร

2. กิจกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ (สัปดาห์ที่ 3 - 4 ครั้งที่ 6-12) ประกอบด้วย 7 กิจกรรมคือ กิจกรรมก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง กิจกรรมต่อเรือบกงส่งสัมพันธ์ กิจกรรมสัมพันธ์แห่งวงล้อกิจกรรมเข้าคู่เคียงลำเลียงไข่ไก่ กิจกรรมเดินตามเส้นเล่นตามแม่ไก่ กิจกรรมเกาอี้ดนตรีสัมพันธ์ และกิจกรรมขี่ม้าส่งสารสัมพันธ์

ซึ่งกิจกรรมการเล่นนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยนำหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา มาผสมผสานกับการเล่นไทย ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม และจิตวิทยาสำหรับเด็กมาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ซึ่งใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

2. ผลการศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี พบว่า กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาข้อย่อยในแต่ละกิจกรรมพบว่า มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมที่แตกต่างกันเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเข้าใจตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 และ 2.47

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมหลังทำกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิ

ทักษะทางสังคม	ก่อน	หลัง	แปลผล
ด้านมนุษยสัมพันธ์	1.90	2.50	มาก
ด้านการเข้าใจตนเอง	1.47	2.47	มาก

3. ผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมเท่ากับ 1.68 และ 2.48 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมเท่ากับ 0.250 และ 0.167 เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองใช้กิจกรรมการเล่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น

การทดลอง	$\bar{x}$	SD	Wilcoxon	p-value
ก่อน	1.68	0.250		
หลัง	2.48	0.167	-2.251	.024

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ซึ่งกิจกรรมการเล่นนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยนำหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา มาผสมผสานกับการเล่นไทย ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม และจิตวิทยาสำหรับเด็ก มาใช้ในการสร้างกิจกรรม

ด้านที่1 ด้านการเข้าใจตนเอง (กิจกรรมครั้งที่ 1-5)

โตดกบโตดต่าย ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวคิดของการควบคุมตนเอง และการละเล่นไทยกระโตกบ และกระต่ายขาเดียว ซึ่งสอดแทรกสถานการณ์เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมโตดกบโตดต่ายนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง คือ การควบคุมตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเองด้วยการทำท่ากระโตกบ และกระต่ายขาเดียวบนเส้นสีที่ผู้วิจัยกำหนดให้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมโตดกบโตดต่าย สังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดี คือมีความพยายามในการกระโดดให้ตรงเส้น แต่เด็กบางคนยังไม่มีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมมากนักคือมีการเมื่อยล้าไม่สนใจในการทำกิจกรรม ผู้วิจัยจึงให้กำลังใจเป็นการเสริมแรง และวางเงื่อนไขในการทำกิจกรรมกับเด็ก โดยหากเด็กสามารถทำกิจกรรมตามที่ผู้วิจัยกำหนดให้ หลังจากการทำกิจกรรมจะแจกขนมเพื่อเป็นรางวัลของการทำดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการควบคุมตนเองของ ทัตยชนก พันพงค์ (2555:17) ที่กล่าวว่าการฝึกการควบคุมตนเอง โดยการจัดประสบการณ์การควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้แก่บุคคล สำหรับการฝึกควบคุมตนเองนั้น ควรให้บุคคลนั้นมีประสบการณ์ในการถูกบุคคลอื่นควบคุมพฤติกรรมที่เขาต้องการก่อน จากนั้นจึงค่อยถอดถอนแรงเสริมนั้นออกไป และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandera 1977 : 16 อ้างถึงใน ภทรธิดา ผลงาม.2544:89) ที่กล่าวไว้ว่าการควบคุมตนเองเป็นความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคลด้าน ความคิดอารมณ์ความรู้สึกและการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการ ไม่ว่าจะเผชิญ ปัญหา หรืออุปสรรคใด ๆ หรืออยู่ในสถานการณ์ที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในใจ

ควบคุมหมากล้อกลิ้ง ผู้วิจัยได้นำการละเล่นไทยหมากล้อกลิ้ง มาสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆเพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมควบคุมหมากล้อกลิ้งนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง คือ การควบคุมตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง เมื่อเด็กจะต้องกลิ้งไม้ล้อกลิ้งไปบนเส้นสีที่มีลักษณะ วงกลม ชิกแซก สี่เหลี่ยม และช่วยเพื่อนกลิ้งไม้ล้อกลิ้งหาทางออกจากเขาวงกต พบว่า หลังจากการทำกิจกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นยังไม่สามารถรอคอยหรือทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้ คือเมื่อเด็กถือไม้ล้อกลิ้งอันเดียวกับเพื่อน เด็กแต่ละคนจะดึงไม้ให้ไปในทางที่ตัวเองต้องการมากกว่าที่จะช่วยกลิ้งไม้ล้อกลิ้งไปพร้อมกับเพื่อน แต่เมื่อทำกิจกรรมซ้ำในครั้งที่สองกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้นั้น มีการปรับและเรียนรู้ที่จะกลิ้งไม้ล้อกลิ้งไปพร้อมเพื่อนได้ดีขึ้นจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกิจกรรมกลุ่มของอรุณญา กุญจอมศรี (2555:96) ที่กล่าวว่าการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กรู้จักการลงมือกระทำด้วยตนเองนับว่าเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการที่เด็กได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กได้เรียนรู้วิธีสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การอดทนรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรมรวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ การ์ดเนอร์ที่พบว่า เด็กสามารถเรียนรู้การเข้าใจความรู้สึกของตนเอง (Intrapersonal) และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Interpersonal) และเพิ่มความสามารถในการหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่มาจากภายในตนเองได้เพิ่มขึ้นมีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือและเข้าใจคนอื่นเพิ่มมากขึ้น รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควร ทำได้ด้วยตนเอง (Gardner,1983:17)

ควบคู่ตากระโดด ผู้วิจัยได้นำการละเล่นไทยตากระโดด สอดแทรกกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้โดยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมควบคู่ตากระโดดนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง คือ การควบคุมตนเอง โดยในกิจกรรมนี้เด็กจะต้องทำกิจกรรมเป็นคู่และส่งต่อกบอเลขขณะที่จะต้องย้ายช่องในการกระโดดแต่ละครั้ง พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นบางคนยังไม่สามารถรอคอยหรือทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้คือเด็กจะสนใจแต่การกระโดดไปช่องต่างๆมากกว่าการส่งลูกบอลให้เพื่อน แต่เมื่อทำกิจกรรมซ้ำในครั้งที่สอง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่สามารถทำกิจกรรมพร้อมเพื่อน มีการปรับและเรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกิจกรรมกลุ่มของอริญญา กุญจอมศรี (2555:33) การจัดกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กรู้จักการลงมือกระทำด้วยตนเองนับว่าเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการที่เด็กได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กได้เรียนรู้วิธีสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การอดทนรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ การ์ดเนอร์ที่พบว่า เด็กสามารถเรียนรู้การเข้าใจความรู้สึกของตนเอง (Intrapersonal) และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Interpersonal) และเพิ่มความสามารถในการหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่มาจากภายในตนเองได้เพิ่มขึ้น มีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือและเข้าใจคนอื่นเพิ่มมากขึ้น รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำได้ด้วยตนเอง (Gardner, 1983:17)

จับสำเนียงเสียงรอบวง ผู้วิจัยได้นำการละเล่นไทยที่ศูนย์กลาง มาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักควบคุมตนเอง ตั้งใจฟังผู้อื่น จากการทำกิจกรรมคือเด็กจะถูกแบ่งเป็นสองส่วน โดยจะมีเด็กหนึ่งคนนั่งปิดตาอยู่ในวง ที่เหลือนั่งจับมือรอบวงพร้อมกับส่งลูกบอลและเอ่ยชื่อเพื่อนที่อยู่กลางวง โดยคนที่อยู่กลางวงจะต้องทายให้ถูกว่าเป็นเสียงเพื่อนคนใด พบว่าหลังจากทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กสนใจทำกิจกรรมดี แต่ในการทำกิจกรรมช่วงแรกเริ่มมีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นหลายคนที่ทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ฟังเสียงจากเพื่อน จึงทำให้ไม่สามารถตอบได้ว่าเสียงที่เรียกนั้น เป็นเสียงของเพื่อนคนใด แต่หลังจากผู้วิจัยแนะนำให้เป็นเหตุการณ์ตัวอย่างจากการไม่ได้ฟังความเห็นของผู้อื่น เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นก็ทำกิจกรรมต่อไปได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับฐานิต อิศรเสนา ณ อยุธยา (2525 : 109) ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีความสนใจกิจกรรมและงานของตนเองนานขึ้น มีความกระตือรือร้น สนใจของแปลกใหม่ และยังสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2543 : 77) ที่กล่าวว่าการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันชัดเจน ต้องฝึกการเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี รวมทั้งคำนึงถึงความรู้สึกของผู้รับการสื่อสารด้วย

เดินกะลาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้นำการละเล่นไทยเดินกะลา มาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยฝึกให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง ที่ต้องข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี โดยการที่เด็กจะต้องทรงตัวในการเดินกะลาตามจังหวะเพลง และหยุดเดินในจังหวะที่เพลงหยุดให้ได้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความสนใจกิจกรรมดี คือมีความพยายามในการเดินบนกะลาที่ต้องใช้สมาธิและการทรงตัวเป็นอย่างมาก จนเดินไปถึงจุดหมายที่กำหนดให้ แต่มีเด็กสมาธิสั้น

บางคนเดินบนกะลาได้ไม่นาน ทำได้เพียงครึ่งทางก็ไม่ทำต่อ แต่เมื่อให้ทำพร้อมกับเพื่อนสังเกตได้ว่า เด็กมีความพยายามในการทำกิจกรรมต่อจนถึงจุดหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับจอม ชุมช่วย (2542 : 24) ที่กล่าวว่าเมื่อเด็กมีความสนใจสิ่งใดแล้ว จะพยายามทำให้สำเร็จ เข้าใจเรื่องเหตุและผลมากขึ้น มีความสนใจที่ยาวนานขึ้น แต่ยังไม่สามารถทำอะไรหลายอย่างได้พร้อมกัน และยังสอดคล้องกับซัชชัย โกมารทัต (2549:38) ที่ว่ากิจกรรมการเล่นสามารถฝึกให้เด็ก รู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม รู้จักการรอคอย กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและผู้อื่นฝึกการเป็น ผู้นำและผู้ตาม ฝึกการเคารพในกฎกติกา

ด้านที่ 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ (กิจกรรมครั้งที่ 6-12)

ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง ผู้วิจัยได้นำการเล่นไทยรีริข้าวสาร มาสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวงนี้อยู่ในด้านการมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน โดยเด็กจะต้องจับมือเป็นวงกลมร้องเพลงรีริข้าวสาร และจะมีเด็กหนึ่งคนเริ่มเล่นโดยเดินด้านหลังเพื่อนไปแตะเพื่อน โดยคนที่โดนแตะจะต้องมาต่อรถไฟคนแรกและเดินลอดแขนของเพื่อนไปเรื่อย ซึ่งรถไฟห้ามขาดออกจากกัน หลังจากทำกิจกรรมพบว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความสนใจกิจกรรมค่อนข้างดี จะมีเด็กบางคนที่ไม่ทำตามกติกาคือไม่ยอมต่อแถวรถไฟ แต่จะวิ่งไปแตะเพื่อนก่อน แต่เมื่อผู้วิจัยอธิบายและยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบ ในการทำกิจกรรมครั้งที่สองเด็กสามารถทำตามกติกาและทำตามขั้นตอนของการเล่นได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พนม ลิ้มอารี (2522:56-57) ที่กล่าวว่าหากที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักตนเองในฐานะสมาชิกของกลุ่ม รู้จักการปฏิบัติตามกติการ่วมกับเพื่อน ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาการทางด้านสังคมที่ดีขึ้น

ต่อเรือบกงสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้นำการเล่นไทยแข่งเรือบก มาสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมต่อเรือบกงสัมพันธ์นี้อยู่ในด้านการมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องช่วยกับเพื่อนส่งต่อเรือเพื่อจะนำพาทุกคนไปถึงจุดหมายที่กำหนดให้ พบว่า หลังจากการทำกิจกรรมต่อเรือบกงสัมพันธ์เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมค่อนข้างดี สามารถช่วยกันต่อเรือไปถึงจุดหมายที่กำหนดให้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ รักตวรรณ ศิริภาพร (2532:56) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุและบุคคล จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้การปฏิบัติตนในสังคม ทำให้เด็กมีความเข้าใจผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ซึ่งเป็นหนทางในการฝึกให้เด็กมีการควบคุมตนเอง

สัมพันธ์แห่งวงล้อ ผู้วิจัยได้นำการเล่นไทยตีวงล้อ มาสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมสัมพันธ์แห่งวงล้อนี้อยู่ในด้านการมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์การช่วยเหลือผู้อื่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เด็กจะต้องช่วยกันจับวงล้อไปในทิศทางที่กำหนดให้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่า เด็กให้ความร่วมมือในการ

ทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดี มีความตื่นตัวและสนใจในการทำกิจกรรมโดยสังเกตจากหน้าที่ยิ้มแย้มของเด็กแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับ ฐานิต อิศรเสนา ณ อยุธยา (2525 :109) ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีความสนใจกิจกรรมและมีความกระตือรือร้น สนใจของแปลกใหม่และสอดคล้องกับ รักตวรรณ ศิริภาพร อ้างถึงใน ฉันทนา ศรีภักดี: 2555:96 ว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางวัตถุและบุคคลจะช่วยให้เด็กเรียนรู้การปฏิบัติตนในสังคม อันเป็นหนทางในการฝึกเด็กให้มีการควบคุมตนเอง และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ อัลเบิร์ต แบนดูรา ที่ว่า (Bandura 1977: 16 อ้างถึงใน ภัทรธิดา ผลงาม.2546:98) ที่เน้นการเรียนรู้การควบคุมตนเอง และการควบคุมพฤติกรรมโดยใช้การเรียนรู้จากสังคมซึ่งเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment)

เข้าสู่คูเคียงลำเลียงไขก่า ผู้วิจัยได้นำการละเล่นไทยกาฟักไข่ สอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมเข้าสู่คูเคียงลำเลียงไขก่านี้อยู่ในด้านย่อยของด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ การช่วยเหลือผู้อื่น โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการช่วยเหลือผู้อื่น เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เด็กแต่ละคู่จะต้องช่วยกันจับผ้าที่มีไข่ เดินไปส่งไขกับรัง โดยห้ามให้ไขร่วงระหว่างทาง พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดี เด็กแต่ละคู่ช่วยกันทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดี คือ จะมีบางคนที่ไม่ช่วยเพื่อนจับผ้า บางคนก็จะไม่มีสมาธิมากนัก ซึ่งในการทำกิจกรรมรอบแรกเด็กจะยังไม่ช่วยเหลือกันเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับกรอนลันด์ (Gronlund. 1959: 232) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่ ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน เด็กจะได้สร้างความสัมพันธ์ เรียนรู้บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร ซึ่งทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่สูงขึ้น

เดินตามเส้นเล่นตามแมงมุม ผู้วิจัยได้นำการละเล่นไทยงูกินหาง สอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมเดินตามเส้นเล่นตามแมงมุมนี้ อยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เด็กทุกคนจะต้องทำท่าทางที่แมงมุมสั่ง และเดินไปพร้อมกับเพื่อนทุกคน ตามเส้นสีที่มีความแตกต่างกันพบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดีขึ้น สามารถปฏิบัติตามขั้นตอน เป็นผู้นำผู้ตามได้ค่อนข้างดี แต่จะมีบางคนที่ต้องคอยกระตุ้นโดยการเรียกชื่อบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ ชัชชัย โกมารทัต (2549:38) ที่ว่ากิจกรรมการละเล่นสามารถฝึกให้เด็กรู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม รู้จักการรอคอยมีความมั่นใจในตนเอง รับบทบาทหน้าที่ของตนและผู้อื่น ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ฝึกการเคารพในกฎกติกา

เก้าอ้นดนตรีสัมพันธ์ กิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบของการละเล่นไทย เก้าอ้นดนตรี มาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทำกิจกรรมโดยไม่ทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น โดยเด็กจะต้องทำท่ารำประกอบเพลง และตั้งใจฟังเพลงเมื่อเพลงหยุด เด็กแต่ละคนจะต้องรับหาจุดยืนของตนเองให้ได้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมี

สมาธิจดจ่อมากขึ้น ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมเก้าอี้ดนตรีสัมพันธ์ได้ดี สามารถทำตามกติกาในการทำกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับซัชชัย โกมารทัต (2549:38) ที่ว่าการละเล่นพื้นบ้านสามารถฝึกให้เด็ก รู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม รู้จักการรอคอย กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและผู้อื่นฝึกการเป็น ผู้นำและผู้ตาม ฝึกการเคารพในกฎกติกา และยังสอดคล้องกับ กรอนลันด์ (Gronlund. 1959: 232) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่ ร่วมทำกิจกรรมกับ เพื่อน เด็กจะได้สร้างความสัมพันธ์เรียนรู้ บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อเด็กต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข ซึ่งทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มขึ้นสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่สูงขึ้น

ชี้มาส่งสารสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้นำการละเล่นไทยชี้มาส่งเมือง มาสอดแทรกสถานการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ เมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนโดยเด็กจะถูกแบ่งออกเป็น สองกลุ่ม แต่ละคนจะมีหน้าที่ของตนเอง หลังจากการทำกิจกรรมพบว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นบางคนไม่ยอมทำตามกติกาที่ตั้งไว้ โดยไม่ยอมชี้หลังเพื่อน คิดแต่จะไปถึงจุดหมาย ผู้วิจัยจึงอธิบายถึงบทบาทของเด็กแต่ละคนในแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนขึ้น หลังจากนั้นเด็กทำกิจกรรมครั้งที่สองได้ดีขึ้นรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พนม ลีมาอี(2522:56-57) ที่กล่าวว่าหากเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักตนเองในฐานะสมาชิกของกลุ่ม รู้จักการปฏิบัติตนตามกติการ่วมกับเพื่อน และการโต้ตอบกับเพื่อน ระหว่างทำกิจกรรมกลุ่มนั้น มีความสำคัญอย่างมาก ในการช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนากิจการทางด้านสังคม

2.ผลการใช้กิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้กิจกรรมการละเล่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า หลังกิจกรรมการละเล่นนั้นกลุ่มตัวอย่างมีทักษะทางสังคมที่มีระดับคะแนนที่ดีขึ้นเนื่องจากผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยยึดแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทย เพื่อเสริมสร้างให้เกิดทักษะทางสังคม กิจกรรมที่1-5 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมยึดแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในการควบคุมตนเองและการเล่นไทย เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะทางสังคมในด้านการเข้าใจตนเอง กิจกรรมที่ 1-4 ได้เลือกการละเล่นไทย ในเรื่องของการเล่นกระโดดกบ การเล่นกระต่ายขาเดียว การเล่นหมากล่อลึง การเล่นตากระโดด การเล่นขี่ตุ๊กกลางนา และการละเล่นเดินกะลา มาใช้ในการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ และเป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานที่ไม่ยากเกินความสามารถของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ในการเรียนรู้ และรูปแบบการละเล่นทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง เข้าใจตัวเองผ่านกิจกรรมการละเล่น และจากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิ ที่ผู้วิจัยและคณะทำงานได้ทำการจดบันทึกเพื่อสังเกตกลุ่มตัวอย่างขณะเข้าร่วมกิจกรรมการละเล่นโดยผลการสังเกตนั้นพบว่า ในกิจกรรมครั้งที่ 1 เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทุกคนสมาธิวอกแวกง่าย สนใจกิจกรรมในระยะเวลานั้นๆ แต่เมื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นแต่ละคนเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบการละเล่นกระโดดกบและกระต่ายขาเดียวบนเส้นสีต่างๆที่กำหนดให้ เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น มีความสนใจ มีสมาธิในการทำกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับชาญวิทย์ พรนภดล (2548:99) กล่าวว่า

การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก และการคงสมาธิทำให้สามารถลดอาการไม่อยู่นิ่งของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ เนื่องจากการปลดปล่อยพลังงานที่มีมากออกมาผ่านการทำกิจกรรมการเล่น จึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 เท่ากับ 7.08 กิจกรรมครั้งที่ 2 – 4 กลุ่มตัวอย่างยังคงทำกิจกรรมร่วมกับผู้วิจัย มีความสนใจในการทำกิจกรรม สามารถควบคุมตัวเองได้ดีขึ้น จึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่าง ในครั้งที่ 2-4 เท่ากับ 7.33 กิจกรรมที่ 5 กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจและใส่ใจในการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น สามารถทำกิจกรรมได้สนุกสนาน จึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่าง ในครั้งที่ 5 เท่ากับ 7.92 และเมื่อวัดคะแนนทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.47 ซึ่งอยู่ในค่าเฉลี่ยลำดับที่สอง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเอง จึงทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี นิลวิเชียร (2535:85) กล่าวว่าการเรียนรู้สังคมที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ อันดับแรกคือการเรียนรู้เกี่ยวกับเข้าใจตนเองก่อนจะเรียนรู้บุคคลอื่น กิจกรรมที่ 6-12 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยเลือกการละเล่นไทย ในเรื่องของการละเล่นริ้วขำสาร การละเล่นแข่งเรือบก การละเล่นตีวงล้อ การละเล่นกาฟักไข่ การละเล่นงูกินหาง การละเล่นเก้าอี้ดนตรีและการละเล่นขี้ม้าส่งเมือง มาใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์และส่งเสริมสมาธิสาเหตุที่เลือกการละเล่นไทยมาใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2533)ได้ให้ความสำคัญของการละเล่น ไว้ว่าการละเล่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเกมและการเล่นจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นการเรียนที่จะอยู่รวมกลุ่ม รู้จักบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ฝึกการสมาคม และฝึกเด็กในเรื่องการปรับตัว และจากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิ ที่ผู้วิจัยและคณะทำงานได้ทำการจดบันทึกเพื่อสังเกตกลุ่มตัวอย่างขณะเข้าร่วมกิจกรรมการละเล่น โดยผลการสังเกตนั้นพบว่าในกิจกรรมครั้งที่ 6-12 กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดี มีสมาธิวอกแวกบ้าง ผู้วิจัยจึงต้องเสริมแรงในการให้ของรางวัลแก่กลุ่มตัวอย่างที่ทำดี ซึ่งสอดคล้องกับสุชาติ กลางสอน (2558:63) กล่าวว่าเสริมแรงทางบวกโดยเทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี้ยยรรถกรและเทคนิคการเสริมแรงทางสังคมสามารถลดพฤติกรรมที่เป็น ปัญหาได้ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่ง และยังสอดคล้องกับเนตรทรายอยู่สวัสดิ์ (2552:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการปรับพฤติกรรมภาวะไม่อยู่นิ่งและความก้าวร้าวของเด็ก ADHD โดยการทำสัญญาเงื่อนไข พบว่าหลังจากการให้สัญญาเงื่อนไข และเสริมแรงทางบวก เด็กมีพฤติกรรมภาวะไม่อยู่นิ่ง และความก้าวร้าวลดลงจึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 6-12 คือ 7.58 8.17 9.33 8.67 9.58 9.67 และ10.75ตามลำดับ และเมื่อวัดคะแนนทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.50 ซึ่งอยู่ในค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการละเล่นเท่ากับ 1.68 และ 2.48 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมเท่ากับ 0.250 และ 0.167 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย

ก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นสูงกว่าก่อนการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลของการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐภูมิ สังข์ทอง (2554:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้านที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กปฐมวัยอายุ 4 - 5 ปี ที่กำลังในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวเปรียบเทียบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แผนจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านของไทยจำนวน 10 แผน และแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาดำเนินการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านของไทย มีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูงขึ้นในทุกรายด้าน และมีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี อินตะสิน (2550:บทคัดย่อ) ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กออทิสติกเพศชาย ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ว่าเป็นเด็กออทิสติก มีความบกพร่องในด้านสังคม หลังจากการทดลองพบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่นในด้านต่างๆ อยู่ในระดับที่ดี และสูงขึ้น สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเล่นสามารถใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ควรเข้าใจในธรรมชาติของเด็กสมาธิสั้น ผู้ทำวิจัยต้องเรียนรู้และเข้าใจนักเรียนอย่างถ่องแท้ และศึกษาจิตวิทยาในเด็ก เนื่องจากเด็กเป็นเด็กสมาธิสั้น ต้องมีจิตสาธารณะ มีความอดทน ดูแลการทำกิจกรรมในทุกขั้นตอนอย่างตั้งใจ

1.2 ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมควรทำความเข้าใจในรูปแบบและแผนกิจกรรมให้ชัดเจนและประโยชน์ที่จะเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

1.3 ผู้ดำเนินการกิจกรรมควรเลือกช่วงเวลาในการทำกิจกรรมที่เหมาะสม เพราะอาจส่งผลต่อความสนใจและสมาธิของเด็กในการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการลงพื้นที่พบกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดด้านพฤติกรรมรายบุคคล โดยละเอียดของกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะลงมือทำกิจกรรม เพราะจะได้เข้าใจกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการทำกิจกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านอื่นๆ เช่น เด็กออทิสติก เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมสุขภาพจิต.(2548). **ADHD หรือ โรคสมาธิสั้น** (ออนไลน์)สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559 แหล่งที่มา <http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=975>.
- กัลยาณี อินต๊ะสิน .(2550). **การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบการเล่นเกม**.ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จอม ชุมช่วย. (2542). **ความฉลาดทางอารมณ์ : Emotional Intelligence**. การศึกษาปฐมวัย
- ฉันทนา ศรีภักดี. (2555). **การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทย**. ปริญญานิพนธ์.การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัชชัย โกมารทัต. (2549). **กีฬาพื้นเมืองไทยภาคกลาง**. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์
- ฐานิต อิศรเสนา ณ อยุธยา.(2525). **บทเรียนด้วยตนเอง:การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก**.พิมพ์ลักษณ์ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525
- ณัฐวุฒิ สังข์ทอง.(2554). **การใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย**.กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ไพบรียาวิริณ ศรีประเสริฐ.(2560). **รูปแบบกิจกรรมการเดินบัลเล่ต์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กสมาธิสั้น**.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ปีที่ 10, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2560: 2237
- พนม ลิ้มอารี. (2522). **กลุ่มสัมพันธ์**. มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ภัทรธิดา ผลงาม.(2544). **ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาศาสนาบ้านราชภัฏเลย**. ดุษฎีนิพนธ์ (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- _____. (2546). **ทรัพยากรมนุษย์กับการพัฒนา**.เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- รักตวรณ ศิริภาพร.(2532). **ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง**.ปริญญานิพนธ์. การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชร หนูมังกู.(2558). **ผลของการใช้ชุดภาพร่วมกับการแสดงบทบาทสมมติเพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก**.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ปีที่ 8, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2558: 2690

หทัยชนก พันพงศ์.(2555). การพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.

ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรรณญา ภูจ้อมศรี .(2555). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้

SMILE. ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาต่างประเทศ

Gardner, Howard. (1983).Multiple Intelligences: The Theory in Practice. New York: Harper
Collins.

Gronlund, N.E. (1959). Sociometry in the classroom. New York: Harper Brothers.